

הזקנים - דבר זה נראה חצפה!
אמר רבי יהודה, חס ושלום שזו
חצפה, אלא להראות הטוב
שצריך לעשות עם המת, והוא
לא רוצה, ולפיכך עושים לו קלון
לפני כלם.

איזה קלון עושים לו? שכתוב
וירקה בפניו, להפלים בפני הכל,
אשר לא יבנה את בית אחיו.
והפסוק כותב, וירקה ואמרה
פכה כו', כמו שנאמר (במדבר יב)
ואביה ירק ירק בפניה הלא
תכלם.

רבי אבהו אמר רבי יוחנן, כעסה
(וירקה) רק, שנראה שהוא רק, ולא
מים, ולא שהתכסה בעפר.

האשה ההיא, שבאה לפני רבי
שמעון ונרקה רק, ונראה בה
שאכלה באותה שעה, ולא היה
נראה רק, ולא נעשתה ביום
ההוא, ואחר כך נמלכו, והזדווגו
זה עם זה.

והאם רבי שמעון עשה כף? והרי
למדנו, אם נמלכו קדם שתעלה
לפני הדין - נאה! ומשהתירה
את נעלו לפני הדין - לא!

אמר רבי יהודה, שונה אותה
האשה, שטרם שעשו זה עם זה,
אלא שירקה רק לראות, ולא היה
כשר, והלכו והזדווגו זה עם זה
אחר כך.

והרצה נעלו, כמו שנאמר (הושע
ח) חלץ מהם. רבי יהודה אמר
רבי חייא, כתוב (שמות א) אל תקרב
הלום של נעליך מעל רגליך, וכי
מנעל מטהר את המקום או
מטמא את המקום? אלא אמר
רבי אבא, מלמד שצנה לו הקדוש
ברוך הוא בדרך כבוד להתפרש
מאשתו מכל וכל. במשה כתוב
ונעליך, וביהושע כתוב נעליך,
שלא יפרש מאשתו מכל וכל,
אלא לעתים מזומנים.

אתחזי. אמר רבי יהודה, חס ושלום דחוצפא
הוא, אלא לאתחזאה טיבו דבעיית למעבד
עם מיתא, ואיהו לא בעי, ולפיכך עבדית ליה
קלנא קמי כולא.

מאי קלנא עבדית ליה. דכתיב, וירקה בפניו,
להפלים בפני הכל, אשר לא יבנה את
בית אחיו. וקרא כתיב, וירקה ואמרה פכה
וכו'. פמה דאת אמר, (במדבר יב יד) ואביה ירק ירק
בפניה הלא תכלם.

רבי אבהו אמר ר' יוחנן, צהבה (וירקה) רוקא,
דמתחזי לכולא דאיהו רוקא, ולא מים, ולא
דאתפסי בעפרא.

ההיא איתתא, דאתת לקמיה דרבי שמעון,
ורמת רוקא, וחזי בה דאכלת בההיא
שעתא, ולא הוי מתחזי רוקא, ולא אתעבידת
ההוא יומא, ולבתר אמלכו ואזדווגו דא עם
דא.

ומי עביד ר' שמעון הכי, והתנן אי אמלכו
קודם דתסתלק קמי דיינא יאות,
ומדתשרי סיניה קמי דיינא לא.

אמר רבי יהודה, שאני ההיא איתתא, דעד
לא עבדו דא עם דא, אלא דארמית
רוקא למחזי, ולא הוה כשרא ואזלו ואזדווגו
דא עם דא לבתר.

והרצה נעלו, פמה דאת אמר (הושע ה ח) חלץ
מהם. רבי יהודה אמר רבי חייא,
כתיב, (שמות ג ה) אל תקרב הלום של נעליך מעל
רגליך, וכי מנעל מטהר את המקום, או מטמא
את המקום. אלא אמר רבי אבא, מלמד שצנה
לו הקדוש ברוך הוא בדרך כבוד להתפרש
מאשתו מכל וכל. במשה כתיב נעליך,
וביהושע כתיב (הושע ה טו) נעליך, שלא יתפרש
מאשתו מכל וכל, אלא לעתים מזומנים.

בי המקום אשר אתה עומד עליו. (שמות ג ה)
 מקום יש לך במעלה גדולה משאר בני
 אדם, מדרגה הנקראת קודש. ועל כן נצטוו
 להתפרש מאשתו בדרך נעל. אף כאן נמי האי
 נעל פרישות אשה. (דף עג ע"א)

אמר רבי יוחנן, צריך האדם לבטוח בקונו,
 וליקח אשה, ולהוליד בנים, שלא ילך
 עירי לעולם הבא. דתנן, מאי דכתיב, (ויקרא כ
 כא) עיריים ימותו, דכל מי שאין לו בנים בעולם
 הזה, הוא פאלו לא נברא ולא היה, ונקרא
 עירי מן העולם הזה, ומן העולם הבא.
 ואמר רבי יוחנן, מאחר שהאדם נושא אשה,
 ומוליד בנים. נקרא עבד ה', ונוחל
 העולם הזה, והעולם הבא. דכתיב, (יחזקאל מד ל)
 להניח ברכה אל ביתך.

משל למה הדבר דומה. למלך שנתן פקדון
 לשלשה בני אדם, האחד שמר את
 הפקדון. השני אבד את הפקדון לגמרי.
 השלישי טגף את הפקדון, ונתן ממנו לאחר
 לשמרו. לימים, בא המלך לתבוע פקדונו.
 אותו ששמר הפקדון, שבחו המלך ועשאו
 נאמן ביתו. השני שאבד את הפקדון, האבידו
 מן העולם, וצוה שלא יהיה לו שם ושארית.
 השלישי שטגף את הפקדון, והניח ממנו
 לאחר, אמר המלך, הניחו לזה עד שגראה
 האחר, היאך יעשה ממה שהניח זה בידו,
 ובין כך לא יצא מבית המלך.

זכה האחר, יצא זה לחירות. לא זכה, אמר
 המלך, תנו לזה עונש על שטגף את
 הפקדון, וישאר הפקדון שלו. רב הונא אמר,
 כיון דעאל עאל.

ואי טגף את הפקדון ולא הניח ביד אחר
 לשמרו, מוציאין אותו מבית המלך, עד

הנעל הזו פרישות אשה.

אמר רבי יוחנן, צריך אדם לבטוח
 בקונו, ולקח אשה, ולהוליד
 בנים, שלא ילך עירי לעולם
 הבא. ששנינו, מהו שכתוב (ויקרא
 כ) עיריים ימותו? שכל מי שאין
 לו בנים בעולם הזה, הוא פאלו
 לא נברא ולא היה, ונקרא עירי
 מן העולם הזה ומן העולם הבא.
 שאמר רבי יוחנן, מאחר שהאדם
 נושא אשה ומוליד בנים, נקרא
 עבד ה', ונוחל העולם הזה
 והעולם הבא, שכתוב (יחזקאל מד)
 להניח ברכה אל ביתך.

משל למה הדבר דומה? למלך
 שנתן פקדון לשלשה בני אדם.
 האחד שמר את הפקדון; השני
 אבד את הפקדון לגמרי;
 השלישי טגף את הפקדון, ונתן
 ממנו לאחר לשמרו. לימים בא
 המלך לתבוע פקדונו. אותו
 ששמר הפקדון, שבחו המלך
 ועשאו נאמן ביתו. השני שאבד
 את הפקדון, האבידו מן העולם,
 וצוה שלא יהיה לו שם ושארית.
 השלישי שטגף את הפקדון
 והניח ממנו לאחר - אמר המלך:
 הניחו לזה עד שגראה האחר
 היאך יעשה ממה שהניח זה
 בידו, ובין כך לא יצא מבית
 המלך.

זכה האחר - יצא זה לחרות. לא
 זכה - אמר המלך: תנו לזה עונש
 על שטגף את הפקדון, וישאר
 הפקדון שלו. רב הונא אמר, כיון
 שנכנס - נכנס.

ואם טגף את הפקדון ולא הניח
 ביד אחר לשמרו, מוציאים אותו
 מבית המלך, עד שיבא אחר

ויתקן מה שטנף זה, והפקדון מוציאין אותו מידו של זה, ונותנים אותו לזה שתקנו.

רבי חייא אמר, כתוב (בראשית ב) ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה. פיון שאמר נשמת חיים, למה ויהי האדם לנפש חיה? אלא על מנת פן נתן הקדוש ברוך הוא נשמה באדם, שיהיה לנפש חיה. במערב קוראים לילדת חיה.

ועוד, אלהים הוציא מינים למינו, והיא הנשמה, והנשמה מתחלקת ומתרבה בגוף, בעוד שהיא בגוף, וכיון שיוצאה מהגוף, מתרבה ביותר, ומשגת מה שלא תוכל להשיג בעודה בגוף.

וחכה שנפרדת מהגוף, רוצה להדבק באלהים, ומשום שלא הוציאה גוף, שהוא מינו, כמו שהוציא אלהים נשמה שהיא מינו - לא מתקבלת, וחוזרת ושואפת עד שתכנס בגוף אחר, כדי לקיים זרע לשוב להדבק בגוף הטהור והנקי והנקי. ומי שלא הניח בנים, לא מזדקק לו. זהו שכתוב (ירמיה ב) באות נפשה שאפה רוח.

רבי שמעון אמר, מי שלא השאיר אחריו גזעים לשרש, נשמתו פלה מן אותו הדמיון שכולל כל הדמיונות, עד שמתגלגלת ומורקת מפלי לכלי, כמו שנאמר (שם) ולא הורק מפלי אל פלי. מה תקנתו? כתוב (ויקרא כה) ובא גאלו הקרב אליו וגאל את ממפר אחריו.

רבי יהודה אמר, מתגלגלת עד שתמצא פלי פשר להתתקן. ואם אותו הגואל איננו, נשבר הפלי הקר, ועל זה נקרא (דברים ז) ומשלם לשנאיו אל פניו

האי אתקרי, ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו. וכתוב (שם ה י)

שביא אחר ויתקן מה שטנף זה, והפקדון מוציאין אותו מידו של זה, ונותנין אותו לזה שתיקנו.

רבי חייא אמר, פתיב (בראשית ב ז) ויפח באפיו נשמת חיים ויהי האדם לנפש חיה. פיון דאמר נשמת חיים, אמאי ויהי האדם לנפש חיה. אלא, על מנת פן נתן הקדוש ברוך הוא נשמה באדם, שיהיה לנפש חיה. במערב קורין לילדת, חיה.

ותו, אלהים אפיק זינין לזיניה, והיא הנשמה והנשמה מתחלקת ומתרבה בגוף, בעוד שהיא בגוף, וכיון שיוצאה מהגוף, מתרבה ביותר, ומשגת מה שלא תוכל להשיג בעודה בגוף.

וחיבה שנפרדת מהגוף, רוצה להדבק באלהים, ובגין דלא אפיקת גופא, דהוא זיניה, כמה דאפיק אלהים נשמתא דהוא זיניה, לא מתקבלת, וחוזרת ושואפת עד שתכנס בגוף אחר, כדי לקיים זרע ולשוב להדבק בגוף הטהור והנקי והנקי. ומי שלא הניח בנים, לא מזדקק ליה. הדא הוא דכתיב, (ירמיה ב כד) באות נפשה שאפה רוח.

רבי שמעון אמר, האי מאן דלא אשתאר בתריה גזעין לשרשא, נשמתיה אשתיצי מן ההוא דמיונא דכליל כל דמיונין, עד דמתגלגלא, ואיתורקת ממאנא למאנא. כמה דאת אמר, (שם מח יא) ולא הורק מפלי אל פלי. מאי תקנתיה. פתיב, (ויקרא כה כה) ובא גאלו הקרב אליו וגאל את ממפר אחריו.

רבי יהודה אמר, מתגלגלת עד די תשפח מאנא דכשרא לאתתקנא. ואי ההוא פרוקא לא הוי, קוזטיפא דבודיטא אתבר. ועל האי אתקרי, (דברים ז י) ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו. וכתוב (שם ה י)